

РЕШЕНИЕ

№ 875

гр. София, 09.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 44 състав,
в публично заседание на 30.01.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Владимирова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **10769** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на Д. В. В. от [населено място] срещу Заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-О/2198/ФП от 14.09.2023 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – О., потвърдена с Решение № 22-РД06-0126 от 23.10.2023 г. на директора на Регионална дирекция „Социално подпомагане“ – С. – град, в частта относно определената начална дата за отпускане на месечната финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 от ЗХУ.

В жалбата се излагат доводи за неправилност на оспорения акт относно определяне на началния момент на плащане, тъй като не е съобразен с целта на закона. Твърди се, че тъй като забавянето не е по нейна вина, месечната финансова подкрепа следва да бъде изплатена със задна дата, считано от началото на месеца през който е прекратена, т.е. от 01.07.2021 г., а не от 01.09.2023 г. /както е приел административния орган/.

В съдебно заседание оспорващата се представлява от майка ѝ - Б. В., която поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена.

Ответникът–директор на дирекция "Социално подпомагане" – О., редовно призован, не се представлява и не изразява становище по жалбата.

Софийска градска прокуратура - редовна призована, не се представлява, не излага становище по жалбата.

Административен съд София-град, Трето отделение, 44 състав, след като се запозна с

представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Производството по издаване на оспорената заповед е започнало във връзка с подадено от Д. В. на 30.08.2023 г. с вх. № ЗХУ-ИО/Д-С-0/2198 г. заявление-декларация по чл. 20, ал. 1 от ЗХУ за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите, заявени във Формуляра на самооценка. В заявлението-декларация и във Формуляра за самооценка е декларирано, че В. притежава ЕР на НЕЛК № 149 от 12.06.2023 г., съгласно което органът на медицинската експертиза ѝ е определил 74% трайно намалена работоспособност. Във формуляра за самооценка е заявена потребност от отпускане на месечна финансова подкрепа.

На заседание на специализирания отдел, проведено на 13.09.2023 г., на Д. В. е изготвена индивидуална оценка на потребностите /л. 33, 34/ с установена потребност от предоставяне на месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 от ЗХУ в размер на 15 на сто от линията на бедност със срок до месец март 2026 г. Въз основа на индивидуалната оценка на потребностите със Заповед №ЗХУ-ИО/Д-С-О/2198/ФП от 14.09.2023 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ - О., на жалбоподателката е отпусната месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 от ЗХУ, считано от 01.09.2023 г. до 31.03.2026 г., в размер на 75,60 лева.

Заповедта е оспорена пред по-горестоящия административен орган и с решение № 22-РД06-0126 от 23.10.2023 г. директорът на Регионална дирекция „Социално подпомагане“ – С. – град /л. 16-20/ е отхвърлил жалбата на Д. В. и потвърдил заповедта.

По делото е приложена административната преписка, ведно с доказателства относно компетентността на органа издал оспорената заповед, както и такива представени от оспорващата.

При така установената фактическа обстановка се налагат следните правни изводи: Жалбата, като подадена в срок, от легитимирано лице и срещу годен за обжалване акт, е процесуално допустима.

Разгледана по същество е и основателна по следните съображения:

По своята правна същност обжалваната заповед е индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК. По отношение на него следователно намират приложение правилата за издаване на индивидуални административни актове по АПК и реда за административно и съдебно оспорване. Оспорената Заповед, както и потвърждаващото решение на директор РДСП– С. -град са издадени от компетентен орган, при спазване изискванията за форма. Посочени са както фактическите, така и правните основания за тяхното издаване, макар и лаконични в оспорвания акт. Като правно основание за издаване на заповедта са посочени разпоредбите от ЗХУ и ППЗХУ, които определят правомощията на административния орган да издаде заповед за отпускане или отказ на финансова подкрепа, въз основа на заключенията в индивидуалната оценка на потребностите. Като фактическо обстоятелство, дало основание за издаването на акта е посочена изготвената индивидуална оценка на потребностите от 13.09.2023 г., във връзка със заявеното искане за отпускане на финансова подкрепа. Самата индивидуална оценка, на която е извършено позоваване, също съдържа мотиви относно основателността на заявлението, възприети от административния орган. Не се установява в процедурата по издаването на процесната заповед да е допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Доколкото административната

процедура е инициирана от Д. В., по отношение на нея е неприложимо изискването на чл. 26, ал. 1 от АПК, административният акт е издаден след изясняване на относимите факти и обстоятелства, в съответствие с изискването на чл. 35 от АПК.

С оглед изложеното съдът приема, че не са налице основания за отмяна на заповедта по чл. 146, т. 1, 2, 3 АПК, но същата е издадена при неправилно приложение на материалния закон и в противоречие с целта му.

В случая страните не спорят по фактите и същите правилно са установени от административния орган. Спорът по делото е правен и касае определянето на началната дата на отпускане на финансовата подкрепа в полза на заявителката.

В тази връзка жалбоподателката твърди, че в настоящия случай приложение намира нормата на чл. 67, ал. 1 ППЗХУ, поради което и началната дата на отпускане на помощта е началото на месеца, през който е прекратена същата /01.07.2021 г./, а не както неправилно е приел административния орган позовавайки се на чл. 66, ал. 3 ЗХУ.

Настоящият състав намира, че възраженията изложени в жалбата са основателни предвид следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 69 от ЗХУ финансовата подкрепа за хората с увреждания се състои от два компонента: 1. месечна финансова подкрепа съобразно степента на увреждането и 2. целеви помощи съобразно вида на увреждането. В чл. 70 от ЗХУ е определен кръгът на лицата с трайни увреждания над 18-годишна възраст, които имат право на месечна финансова подкрепа по чл. 69, т. 1 от закона, като жалбоподателката попада сред тези по т. 2 на чл. 70, с оглед степента на увреждане от 74 % ТНР, съгласно ЕР на НЕЛК № 149 от 12.06.2023 г., и размера на дължимата финансова подкрепа следва да е 15% от линията на бедност.

В нормата на чл. 20, ал. 1 от ЗХУ е посочено, че хората с увреждания съобразно своите потребности имат право на индивидуална оценка на потребностите, която е комплексна. В ал. 2 на чл. 20 от ЗХУ е указано, че оценката по ал. 1 изследва функционалните затруднения на човека с увреждане, свързани със здравословното му състояние и наличието на бариери при изпълнение на ежедневните и други дейности, както и вида на подкрепата. Според чл. 21, ал. 1 от ЗХУ, индивидуалната оценка на потребностите се изготвя по настоящ адрес на човека с увреждане от специализиран отдел в дирекциите "Социално подпомагане" към Агенцията за социално подпомагане. В разпоредбата на чл. 22, ал. 1 от ЗХУ е записано, че индивидуалната оценка на потребностите се изготвя въз основа на информация за: 1. самооценката на човека с увреждане за затруднения в домашни условия и извън тях; 2. увреждането/здравословното състояние; 3. вида на затруднения във функционирането на човека с увреждане; 4. степента на затруднения във функционирането на човека с увреждане; 5. степента на включване в социалната среда на човека с увреждане; 6. мобилността на човека с увреждане в социалната му среда и затруднения извън дома; 7. други обстоятелства. Съобразно новелата на чл. 22, ал. 4 от ЗХУ, индивидуалната оценка на потребностите се изготвя в срок до края на месеца, следващ месеца на подаване на документите по чл. 21, ал. 3 по ред, определен с правилника за прилагането на закона.

Разпоредбата на чл. 25, ал. 1, т. 1 от ЗХУ гласи, че въз основа на заключенията в индивидуалната оценка на потребностите директорът на дирекция "Социално подпомагане" или оправомощено от него длъжностно лице издава заповед за отпускане на месечна финансова подкрепа по чл. 69, т. 1

Съгласно чл. 67, ал. 1 ППЗХУ в случаите на преосвидетелстване на хора с трайни увреждания месечната финансова подкрепа се отпуска от началото на месеца, през който е прекратена, въз основа на новата индивидуална оценка на потребностите и издадената заповед за нейното отпускане, в случай че заявлението декларация за извършване на индивидуална оценка на потребностите е подадено в 2-месечен срок от издаването на новото експертно решение. Съгласно ал. 2 при неспазване на срока по ал. 1 месечната финансова подкрепа се отпуска по реда на чл. 66, ал. 3

Именно на тази разпоредба се позовава административният орган, който приема, че двумесечният срок е пропуснат, тъй като заявление – декларацията за отпускане на месечни добавки е подадено на 30.08.2023 г., докато новото решение на НЕЛК е издадено на 12.06.2023 г.

От анализа на горепосочените разпоредби е видно, че целта на законодателя е да обезпечи на правоимащите лица получаването на следващата им се месечни добавки за социална интеграция за целия период на инвалидизирането им, през който са налице предпоставките за получаването на добавките, независимо от датите на преосвидетелстването им от органите на медицинската експертиза. Изискването, което той поставя, за да осигури непрекъснатост на получаването на месечните добавки, е преосвидетелстването да не води до промяна на датата на инвалидизиране или в степента трайно намалена работоспособност/вида и степента на увреждане, доколкото тези факти са от значение за възникване на самото субективно право на подпомагане. Действително с разпоредбата на чл. 67, ал. 1 ППЗХУ е предвидено и изискване по отношение на срока на подаване на заявление – декларацията, но то се нуждае от корективно тълкуване предвид на вида и характера на експертните решения на ТЕЛК/НЕЛК и особеностите на производствата по тяхното издаване и контрол. Съгласно чл. 52 ПУОРОМЕРКМЕ НЕЛК изпраща екземпляр от своето решение на освидетелстваното лице, на ТП на НОИ и връща в РКМЕ медицинското експертно досие заедно с екземпляр от решението. Следователно решенията на ТЕЛК/НЕЛК подлежат на съобщаване на освидетелстваните/преосвидетелстваните лица, поради което двумесечният срок по чл. 67, ал. 1 ППЗХУ следва да брои от деня, следващ деня на съобщаването им, а не деня на издаването им. Обратното разбиране би поставило преосвидетелстваните лица в неблагоприятно положение и би ги лишило от възможността да получават без прекъсване признатите им от закона добавки за социална интеграция, защото така би се стигнало до ситуации, в които срокът за упражняване на правото по чл. 70 ЗХУ би започнал да тече още преди правоимащите лица да са узнали, че имат издадено ново решение на ТЕЛК / НЕЛК. Такъв правен резултат е в разрез с целите посочени в чл. 2 ЗХУ - насърчаване, защита и гарантиране пълноценното и равноправно упражняване на правата и свободите на хората с увреждания; създаване условия за социално приобщаване на хората с увреждания; зачитане на вътрешно присъщото човешко достойнство на хората с увреждания; предоставяне на подкрепа за хората с увреждания и техните семейства включително и съгласно чл. 5, ал. 2, т. 6 чрез предоставяне на финансова подкрепа. Този резултат е в разрез и с общите правни принципи на упражняване на субективни материални права, срокът за упражняването на които не може да бъде поставян в зависимост от обстоятелства, стоящи извън волята на носителя на правото, какъвто е датата на издаване и връчване на новото решение на ТЕЛК/НЕЛК. Действително срокът за подаване на заявление – декларация цели да предотврати недобросъвестното упражняване на правото на получаване на добавки за социална интеграция, но той не

трябва да бъде такъв, че да накърнява същността на самото право и да възпрепятства или затруднява неговото реализиране. В конкретния случай лицето е подало заявлението за подпомагане в срок. Съдът намира, че обективно жалбоподателят не е могъл да спази срока по чл. 67 ППЗХУ, а пропускането му не следва да се вменява в негова тежест.

С оглед на изложеното съдът намира, че неправилно административният орган е определил датата на отпускане на финансовата подкрепа – 01.09.2023 г. Като такава следва да бъде определена датата, от която е прекратена месечната финансова помощ. Административният орган е тълкувал буквално закона, в ущърб на лицето, което има гарантирано право на социално подпомагане, а административният орган, когато прилага ЗХУ, следва да съобрази и прокламираните в закона цели - повишаване качеството на живот и активното включване на тези български граждани в обществото, които цели се постигат именно чрез механизмите и правилата, уредени в ЗХУ и ППЗХУ.

Съобразно изложеното съдът приема, че жалбата е основателна, а заповедта в оспорената ѝ част – незаконосъобразна, постановена в противоречие с материалния закон и неговата цел, поради което следва да бъде отменена. По арг. от чл.173, ал. 2 от АПК преписката следва да бъде изпратена на административния орган за ново произнасяне по заявлението на Д. В., при съобразяване на дадените в настоящото решение указания по тълкуване и прилагане на закона, за което съдът определя двуседмичен срок.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София - град, Трето отделение, 44 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ заповед № ЗХУ-ИО/Д-С-О/2198/ФП от 14.09.2023 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – О., потвърдена с Решение № 22-РД06-0126 от 23.10.2023 г. на директора на Регионална дирекция „Социално подпомагане“ – С. – град, в частта относно определената начална дата за отпускане на месечната финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 от ЗХУ на Д. В. В..

ИЗПРАЩА преписката по заявление-декларация от 30.08.2023 г. на Д. В. В. за отпускане на месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 ЗХУ за ново произнасяне съгласно мотивите на настоящото решение, в двуседмичен срок от влизането му в сила.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: